

tidsvarende at omhandle, at noget Saadant formentlig vil ske i den nærmeste Fremtid, thi det er fabelagtigt at se, hvilken Pris der gives for et lille Provindsapothek, og det er forunderligt, at nogen Mand tør vove derpaa; thi det er jo aabenbart ikke Løgeret og Bygningen alene, men Privilegiet, som maa betales, uanset at de ingensomhelst Net have til at vente, at der ikke skal gøres noget Indskaar deri. Nærbeslægtet med denne Sag er Lægesagen, Kvassalversagen, om man vil. Vi havde for nogle Aar siden, fremlagt fra Justitsministeriet — vel at mærke fra Regjeringen — et Lovforslag om denne Sag, men den fandt en brat Død andetsteds paa Grund af Omstændigheder, som vi Alle kjende. Jeg skal ikke her komme ind paa, hvorvidt Sagen var grebet fuldstændig rigtig an eller ikke, men jeg tror, at vi tør udtale, at det er en Sag, som kræver en anden Ordning, det er en Sag, som i Befolkningens og selve det specielle Spørgsmaals Interesse kræver en anden Behandling. Kunde det nu ikke være ønskeligt, om Justitsministeren vilde meddele Oplysninger for sin Administrations Omraade om, hvorvidt han har tænkt paa at hjælpe noget i denne Henseende? Jeg skal ikke fremdrage flere Punkter, men der bliver saaledes flere Sager, som jeg ved en Leilighed som denne kunde ønske at høre en Udtalelse om af den ærede Regjering og specielt af den ærede Justitsminister, og jeg antager, dette ønske ikke blot deles af en meget stor Del Medlemmer her i Salen, men at det ogsaa deles af hele Befolkningen. — Jeg henvender mig nu til den meget ærede Kirkeminister og vil da gjerne omtale noget de Midler, som høre under ham, men som ikke findes paa Finansloven. Det er ofte forekommet mig meget forunderligt, at man Aar for Aar lader den Tilstand vedblive, at en Minister kan oprette kongelige Embeder i et ubestemt Tal og derved paalægge Staten Pensionsbyrde; thi saaledes er den fattigste Tilstand for Diebliffet med Hensyn til Delingen af Præstestald, og der udvikler sig let derigjennem hos Befolkningen en meget usund Tankegang, den nemlig, at en Menighed, som meget godt kan betjenes af een Præst, men som har Indtægter fra

Staten til at lønne 2 Præster med, siger: „det er bedre at have 2 Præster, der er Lønning nok til dem“ og saaledes søger om at faae 2 Præster, hvorved Staten faar en kongelig Embedsmand mere; dette forekommer mig at være mindre heldigt. Dette Spørgsmaal hænger ganske vist sammen med hele det store Spørgsmaal, som nærmere vil komme under Overveelse ved Loven om Præsternes Lønning, men det skader jo ikke ved en Leilighed som denne at udtale en meget stærk Tvivl om, at vor Præstestand — om Forskaldelse, Stænder have vi ikke længer — at vore Præster overhovedet ere saaledes situerede ligeoverfor Befolkningen, at de i nogen rimelig Grad gjøre Nytte for Samfundet for disse uhyre store Summer, som anvendes til dem. Naar vi saaledes kaste Blikket ud paa Kirkebesøget, saa maa vi dog indrømme, at det er forbausende slet mange Steder, og at Samlivet mellem Præst og Menighed eller ialtsald Forbindelsen, forsaavidt den skal beregnes efter det Antal Gange, den Syge, den Fattige, eller overhovedet Menighedsmedlemmerne se deres Præst, mange Steder er forbausende løst. Jeg retter imidlertid ikke derved nogen Beskyldning specielt imod Præsterne; navnlig kan det første ligesaagodt være Menighedsmedlemmernes Skyld, det kan være begge Parter eller Ingenens Skyld. Jeg tror om Flertallet af Præsterne, at de have god Villie, men jeg tror ikke, at de have Evner til at virke blandt Landets Almue, og det kommer deraf, at deres Uddannelse er giden under saadanne Former og paa en saadan Maade, at de ikke forstaa de Folk, som de leve iblandt. Nu komme vi tilbage til Høiskolerne, den Høiskole, om hvilken min ærede Kontrapart, Folkethingsmanden for Maribo Amts 2den Valgtreds (Frederiksen) engang skal have udtalt, at den væsentlig lavede Hustemaskiner. Her er nu det Spørgsmaal, om vi ikke igjennem den store Kapital, vi aarlig anvende paa vore videnskabelige Høiskoler, kunde høste større Frugter for vort Samfund haade derved, at vi skaffede Lærerstolene friskere og livligere Kræfter, og at vi skaffede Udgang dertil for en større Kreds end den nuværende, og hvad der i denne Henseende kan siges, vil vistnok